

כנס השנתי ה-17 למדיניות הבריאות

המרכז הרפואי האוניברסיטאי
ע"ש אדית וולפסון

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
Ben-Gurion University of the Negev

הבנת תרומתו של התפקיד - אחות מומחית קלינית

הגב' אורלי באבייב RN, MHA - המרכז הרפואי ע"ש א. וולפסון
פרופ' מוריה אלן - אוניברסיטת בן גוריון, המחלקה למדיניות וניהול מערכות בריאות
ד"ר יהושע פורת-דלברוך - אוניברסיטת פיטסבורג, בית הספר לסייעוד, המחלקה לטיפול שלישוני

רקע

שינויים שחלו במערכות בריאות בעולם המערבי, מאפשרים כיום לטפל במספר רב של מטופלים מורכבים. התמודדות עם אתגרים שונים הובילו לבחינה מחודשת של הרחבת הסמכות והאחריות של האחות. לפיכך, משרד הבריאות מציע דרכי התמודדות שעיקרן פיתוח תפקיד אחות מומחית קלינית, קרי - הרחבת סמכותן של אחיות מוסמכות לאפשר להן לבצע תפקידים שהיו עד עתה נחלתם הבלעדית של הרופאים.

שיטות

מחקר איכותני שבמסגרתו בוצעו ראיונות עומק בקרב 10 אחיות מומחיות, 9 אחיות מן השורה ו-8 רופאים מתמחים ממרכזים רפואיים במרכז. הדגימה נשענה על בסיס "Snowball sample".

מטרות

- בחינת עמדותיהם של רופאים מתמחים ואחיות מן השורה אודות הרחבת הסמכות והאחריות של האחות, האצלת סמכויות וכיצד הדבר משפיע לדעתם על אופי ואיכות הטיפול שתינתן על ידי האחות המומחית.
- בחינת תפיסות תפקידן של אחיות מומחיות.

ממצאים

- אחיות מומחיות משפרות זמינות, איכות ובטיחות הטיפול.
- מבצעות תפקידים רוחביים - אקדמיים וניהוליים, מנהלות טיפול רפואי תוך התייחסות לפרמטרים נוספים מעבר לבעיה המרכזית שבגינה התקבל המטופל.
- מרבית האחיות המומחיות תופסות עצמן כמנהיגות במקצוע האחות, בקרב אחיות מן השורה ומרבית הרופאים המתמחים קיימות דעות חיוביות אודות תפקיד זה. יחד עם זאת, בקרב חלק מהרופאים המתמחים עלתה ביקורת כלפי הידע הקליני של האחות המומחית.
- חסמים: מגבלות בביצוע סמכויות, מחסור בתקנים מסומנים, זלזול מצד רופאים מסוימים, כפיפות מקצועית במודל הקיים, מנגנוני שיווק ומיתוג התפקיד לוקים בחסר, ידע מוגבל בקרב ציבור המטופלים את הגדרת התפקיד.

מסקנות

- אחיות מומחיות מהוות נדבך קריטי בהתמודדות עם אתגרי מערכת הבריאות.
- חסמים ברמה המדינית, ארגונית ומקצועית פוגעים במיצוי תרומתן למערכת.
- קובעי המדיניות נדרשים לגבש תשתית מערכתית שמקדמת את מיצוי הפוטנציאל של התפקיד, לצד תקינה ייעודית, הכרה מקצועית והטמעה רחבה במערכת הבריאות.

